

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnika«
Poljanska cesta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vsprej-
majo zastonj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 9.

V Ljubljani, 12. marca 1896.

Letnik II.

Pravičnost in socialna demokracija.

Dné 1. marca je bil v ljubljanski kazni »ljudski shod«. Pri tem shodu je povdarjal Gostinčar, da mora zavladati na svetu krščanska pravičnost. Socialni demokrat Brozovič lje temu oporekal, češ, da ne sme biti govora o kaki krščanski pravičnosti, ker je vsejedno, ali je pravičnost judovska ali turška, ali kakoršna koli. Oglejmo si Brozovičevo trditev, da pametnim in razsodnim ljudem pojasnimo, kaj je pravo.

Pravičnost zahteva, da se da vsakemu svoje, to se pravi: vsakemu se morajo dati njegove pravice. Zato je treba štirih stvari:

1. Pravice sme zahtevati le tisti, ki jih ima. Ima jih pa le tisti, ki ima neumrjočo dušo. Če je človek samo razvita žival, potem nima nobenih pravic, ker pri živalih vlada samo sila, ne pa pravica. Močnejši žival premaguje in izrablja zase slabšo. Socialni demokratje, ki trdijo, da se je človek razvil iz živali, ne smejo potemtakem govoriti o človeških pravicah, marveč se morejo jedino le zanašati na svojo pest.

2. Pravice moremo zahtevati samo, če priznavamo človeku prosto voljo. Če človek ni prost, potem ne moremo nikogar obsojati zavoljo njegovih del. Kapitalist ne more drugače delati, kakor dela, če nima proste volje, oderuh in zatiravec tudi ne. Socialni demokratje tajé prosto voljo in torej je vse njihovo kričanje proti kapitalistom hinavsko. Kakor se pri živalih jastreb ne pregreši proti pravičnosti, če napade in pomori sebi za kosilo slabotna piščeta, tako se tudi ne more pregrešiti proti pravičnosti človek, ki nima proste volje.

3. O pravicah ne moremo govoriti, če ni nikogar, da bi jih branil. Pravično delo zasluži plačilo; krivično pa kazen. Če je sploh kakšna pravičnost, mora veljati za vse ljudi, za vse kraje in čase. Na zemlji pa vidimo, da ni tako. Nedolžni nebrojnokrat trpi, ko se hudobnež v slastéh raduje. Koliko ljudij je že trpelo krivico in koliko jih bo še vsled krivičnosti družih žalostno poginilo, predno bodo učakali »socialno demokratični raj«. Kaj je pa s temi? Na to je mogoč samo jeden odgovor: Ker mora biti pravičnost splošna za vseh časov ljudi in ker na zemlji največkrat take pravičnosti ni, zato mora bivati neskončni Bog, ki v večnosti

izravna to, kar se na zemlji vsled človeške hudobnosti ne more izravnati. — Socialni demokratje pa učé, da ni Boga in ni življenja po smrti. To jedino upanje trgajo ubogim trpinom iz srca. Saj smo v Ljubljani slišali pri ustanovnem shodu železničarskega društva, da »je s smrtjo vse končano.« »Eisenbahner« in »Delavec« sta očito tajila Boga in se pri vsaki priliki norčujeta iz večnega življenja. Kedor bo čakal pravičnosti od socialnih demokratov, bo slabo naletel. In recimo, da bi socialni demokratje res izravnali vse ljudi, kaj bodo pa dali pohabljenim, slepim, gluhonemim, bolnikom v tolažbo? Ti ne bodo mogli uživati pravičnosti, ker taki reveži ne bodo nikoli jednaki drugim zdravim ljudem.

4. Pravice so samo tam, kjer so dolžnosti. Zato ima pravico delavec, da se mu plača vse njegovo delo, ker ima dolžnost skrbeti za svoje telesno in dušno spopolnenje in ker ima tudi dolžnost skrbeti v tem oziru za svojo družino ali za svoje stariše. O človeških dolžnostih pa ne moremo govoriti, če ni postave, ki jih ukazuje. Postave pa ne more biti, če ni oblasti, ki jih daje. Oblasti, kateri bi se morali vsi ljudje pokoriti pa ni, če ni Boga. Toraj brez Boga ni nobenih dolžnostij in vsled tega tudi nobene pravice.

Kedor hoče torej govoriti o pravicah, mora priznavati, da ima človek neumrjočo dušo, prosto voljo, mora biti prepričan, da biva večnost in da v večnosti neskončno pravični Bog plačuje dobre in kaznuje slabe.

Vsega tega nas pa prav uči samo krščansko-katoliška vera. Zato ni pravičnosti brez krščanske vere in zato je samo jedna, — namreč krščanska pravičnost.

Kedor ni popolnoma neumen, ali pa do dna duše zakrknjen, mora priznavati, da je tako. Pokazali smo, zakaj povdarjamo samo krščansko pravičnost in pojasnili, da socialni demokratje proti svojim načelom govoré, kadar zinejo o pravičnosti.

Našo trditev nam pa dokazujejo najbolj Kristusovi izreki sami. Le on je učil ljudi prave pravičnosti. »Kar nočeš, da bi drugi tebi ne storili, tudi ti drugim ne stori!« »Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.«

Brozovič in njegovi sodrugi so se sicer tudi tega učili, toda strast je slepa. O judovski pravičnosti govoré. Ta je pa prava! Judje, ki po svojih načelih sodijo, da je ves svet njihov in da so kristjanje njihovi sužnji, priznavajo pravice samo sebi in nikomur drugemu ne. V resnici tudi delajo tako. Turki, pogani in brezverci tudi ne poznajo družih pravic, nego svoje in s svojimi dejanji sami dokazujejo, da je pravičnost samo jedna, namreč krščanska.

Vse liberalne države, koje nečejo dati delavskim stanovom državljskih pravic, se gotovo ne držijo krščanske pravičnosti, celo zagovarjajo svojo pravičnost v javnosti, in trdijo, da je popolnoma pravično in opravičeno njihovo postopanje. Krivično je, ako človek gospoduje nad drugim človekom, kakor nad živaljo. Vendar pa je to tudi pravično po poganskih nazorih. Krivično je, človeku vzeti brez vzroka njegov kruh, s tem da mu vzamejo službo. Vendar je pa to tudi pravično po pravičnosti socijalnih demokratov, kakor se je to pripetilo uradniku Sromu pri delavski bolnišnici in podporni blagajni na Dunaju. Krivično je, prelomljenje šeste hožje zapovedi. Pravično pa je to po načelih in pravičnosti socijalnih demokratov (glej Bebel »Die Frau.«) Krivično je koga radi njegovega prepričanja preganjati, in vendar je tudi to pravično pri soc. demokratih. To nam kaže dogodek v Janeževi tovarni v Ljubljani. V nebo kričeča pregreha in krivičnost je zapeljevanje mladih deklet, vendar je pa to tudi pošteno po nazorih socijalne demokracije. Nepravilno in nepošteno je, živeti ob krvavo prisluženih delavčevih novcih. Vendar tudi to opravičuje socijalna demokracija. Saj vendar njeni judovski vodje žive od nabranih delavskih novcev, dasi so sami bogati kapitalisti.

Iz tega pa tudi vidimo, zakaj se tako grozno bojé soc. demokratje krščanske pravičnosti. Ta je zanje najgorja obsodba, ki jim očita, kako grdo krivični so proti svojemu Stvarniku, proti svojim starišem in proti celi družbi, med katero živé.

Naša organizacija.

Slovensko katol. delavsko društvo ima prihodnjo nedeljo običajni društven shod v svojih prostorih. Za podporo svojim obolelim članom je izdalo društvo v 9. in 10. tednu 124 gld. — Mil. g. prošt dr. L. Klofutar je daroval v društvene namene 10 gold. Bog plačaj! — Mil. gosp. prelat dr. Kulavic je podaril društvu večje število poučnih in zabavnih knjig, za kar mu bodi najiskrenejša zahvala.

Katoliška delavska organizacija in nasprotniki. (Z Idrije.) Dné 8. t. m. je priredilo ljubljansko slovensko katoliško delavsko društvo javen shod v Idriji. V veliki dvorani pri črnem orlu se je zbralo vse natlačeno ljudstva. Shodu je predsedoval Gostinčar, namestnik mu je bil Jakopič, zapisnikar pa Kregar. — Gostinčar je govoril o posamnih točkah krščansko-

socijalnega delavskega načrta in jih brez vsake žaljive besede pojasnoval. Vendar je pri njegovem govoru nastal tak šum in vrišč, da mu ni bilo možno dalje govoriti. Pozival se je na možatost in razsodnost navzočih poslušalcev, dokazoval je, kako nespametno ravnajo, če niti odkrite besede, bodisi tudi od nasprotnika ne marajo poslušati. Vsak njegov opomin se je izgubil v precej odurnih krikih: »Živio soc. demokracija«, »Doli z njim« in tem podobnih. — Vzlasti, kedar je pozvonil k redu, se je ozvalo iz znatno mokrih grl — grozovito vpitje. Zato je zaključil shod, predno so mogli za njim določeni govorniki nastopiti. — Shodov se je na tak način zaključilo že neštivilno in se jih bo še; s tega stališča torej to ni nič izvanrednega, tem manj v Idriji, kjer so se že o priliki pripravljalnega shoda za katoliški shod izkazala krepka in močna grla v takem postopanju. — Stvari sami se torej ni čuditi in ni ji pripisovati nobenega posebnega pomena, pač pa so pomenljive okoliščine, za katerih se je vršil nedeljski idrijski napad na shod slovenskega katoliškega delavskega društva. — Poročali smo že, da se v Idriji pridno širi socijalna demokracija. Ljubljanski socijalisti hodijo redno vsak mesec v nedeljo po plačilnem dnevu nabirat ude za svoje društvo, pobirat njihove groše in prodajat svoje sanjarije. Slovensko katol. delavsko društvo je zato smatralo za svojo nalogo, da tudi javno nastopi v Idriji in pojasni prava načela, po katerih se imajo boriti delavci za svoje pravice. Socijalni demokratje so nastopali slobodno, brez vsake ovire. Liberalni Narodovci so jih pustili lepo pri miru in jedini katehet in beneficijar idrijski g. Osvald je šel mej nje branit resnico. Socijalna demokracija se sme tudi še sedaj slobodno razvijati mej idrijskimi delavci; liberalci se ne brigajo zato. — Ker torej v Idriji ni nobenih organizovanih borilcev proti socijalni demokraciji, zato je prišlo ljubljansko slov. katol. delavsko društvo s svojim shodom, da tako jedenkrat javno pojasni krščanska in socijalistična načela. — Temu so se uprli idrijski »Narodovci«. Duhoviti dr. Horský je svoje dni dejal, da je socijalna demokracija spaček, ki ga je skotil liberalizem z ložo. Na Dunaju se je pri zadnjih volitvah jasno pokazalo, da socijalna demokracija sama priznava to trditev, ker je z vsemi silami pomagala liberalcem, da bi vrgli krščansko-socijalno stranko. Liberalstvu in socijalnim demokratom smrdi ime »krščansko« in »katoliško« in v uporu proti temu sta si obe stranki vedno jedini. To se je pokazalo tudi pri idrijskem shodu. Združeni liberalci in socijalni demokratje so spravili skupaj kakih 30 krepkogrlih oseb, ki so se s krikom in rujovenjem upirali dokazom krščansko-socijalnega mišljenja. — Vrlo zanimiv je bil začetek njihovega vpitja. Sprva je slo še nekam gladko. Gostinčar je dokazoval, da je delo splošna last vseh ljudij in da mora torej tudi dejanski to ostati s tem, da se oslobodi kapitalističnemu izsesavanju in oderuštvi. Utemeljeval je dalje, da se mora vrniti delu njegova čast. Samo socijalni demokrat Brozovič, ki je prihitel iz Ljubljane na shod, Dragotin Lapajne in pravnik Kogej so delali svoje bolj ali manj neslane opazke mej govorom. Ko je pa Gostinčar

omenjal, da samo tisti morejo prav spoštovati delo in se boriti za njegovo čast, ki so prepričani o neumrljivi vrednosti človeške duše, ne pa tisti ki sodijo, da je človek samo bolj razvita žival, se je oglasilo prvič grozovito kričanje. Nam se je vendar le zdelo, da ta krik tembolj potrjuje resničnost Gostinčarjevega stavka. Šum in hrup se je še bolj okrepil, ko je jel govoriti govornik o veri in narodnosti.

Ko je zatrjeval, da je jedino le kat. vera pravi temelj delavskega programa, se je čul tak vrišč, da ni bilo več mogoče daljno zborovanje. S studom in s solzami v očeh je obsojala večina navzočih ta žalostni pojav svojih sorojakov, toda vse je bilo zastoj, ker je strast pri nasprotnikih, dasi so bili v zelo znatni manjšini, prekipevala in bruhala brez mej na dan. — Pri zatrjevanju slovenske narodnosti, se je hrup ponovil in je trajal vključ vsem blagohotnim opominom gosp. župana, dokler ni predsednik sklenil shoda z zagotovitvijo, da slov. katol. delavsko društvo priredi v kratkem zopet shod in da se pri svojem delovanju v prid krščanskih delavcev ne bo dalo ostrašiti od nikogar. — Društveniki katoliške delavske družbe so se po shodu zbrali v obilnem številu v društvenih prostorih in so se tam prijateljski pomenkovali o minolih dogodkih in o bodočnosti. — Strogo objektivno smo tu opisali nedeljski idrijski shod, ki je sam sicer res le lokalnega pomena, toda nauki, ki nam jih daje so splošne veljave. Priča nam, kako se širi materijalistično mišljenje mej ljudstvo in sicer po liberalizmu in po socijalni demokraciji. Boji nas čakajo in sicer vedno hujši boji. Samo zavest, da je z nami resnica in z resnico Bog, nas tolaži in nam daje poguma za bodočnost. Vsak zaveden kristijan mora v ta boj! Vsak naj v svojem krogu pridno zbira raztresene ude in naj jim v organizaciji daje potrebne moči. Hudo je, če se smota in strast širita mej ljudstvom, a hujše je, če bi se to godilo po naši krivdi, vsled zanemarjanja važnih dolžnostij. Kedor ljubi dobro stvar, ljubi tudi boj zanjo in posamni pojavi v tem boju ga sicer poučujejo, toda nikakor ne ostrašijo!

Slov. kat. del. društvo v Žalcu. To vrlo društvo je imelo v nedeljo drugi občni zbor. Podpredsednik č. gosp. Ulčnik otvori zborovanje ter navzoče pozdravi v imenu bolnega predsednika. Nato poroča tajnik č. gosp. Osenjak, o delovanju društva. K društvu je pristopilo 48 rednih in 40 podpornih udov. Društvo je priredilo 4 javne shode in 2 veselici. Lani so se podučevali društveniki o raznih rečeh. Društvo se je udeležilo po 3 zastopnikih shoda v Ljubljani, na katerem je bil sprejet splošni socijalni načrt. Društven pevski zbor je pri vsaki priliki kos svoji nalogi. Za zabavo je skrbela tudi društvena knjižnica in 7 časopisov. Več podučljivih knjig sta društvu darovali družbi sv. Cirila in Metoda ter sv. Mohorja. Društven odbor je imel 8 sej, pri katerih se je sklepalo o društvenih zadevah. — Čeravno ima društvo komaj eno leto, vendar sme ponosno biti na svoje delovanje. Ukrotilo je kar na prvem javem shodu soc. dem., da si ne upajo več na dan. Le-ti so lani hoteli imeti le eden shod in tudi tega so odpovedali, ker so se

zbali slov. kat. društvenikov. Društvo je napravilo tudi shod v Petrovčah, in že se je prikazal sad tega shoda; kajti tudi v Petrovčah že vshaja solnce boljše bodočnosti. Na to poroča denarničar g. Antloga. Dohodkov je imelo društvo 144 gold. 68 kr.; stroškov pa 96 gold. 12 kr.; ostane torej v blagajnici 48 gld. 51 kr. — Poročilo se vzame s pohvalo na znanje, na kar se na predlog g. Antloga, stud. jur., voli soglasno stari odbor. — Nato govori č. g. Ulčnik o političnem razgledu. V dobro premišljenem govoru razlaga, kako vlada sedaj na svetu krivica in denar, kako nas tlači vojaštvo. Pa države še vedno pomnožujejo vojne in ni upati, da bi bilo v tem oziru kmalu bolje. V državnem zboru našem se sicer razpravljajo zelo važne stvari, kakor vprašanje o volilni reformi, potem preosnova davčne in obrtne postave in in pogodba z Ogersko. Pa kdor pazno zasleduje te razprave, lahko presodi, kako malo resnobe in odločnosti kažejo ne samo ministri, ampak tudi mnogi poslanci. Prvi so odvisni od kapitalistov, drugi pa od klubovih pravil. In zaradi tega predlaga govornik sledečo resolucijo: »Z ozirom na to, da slovenski državni poslanci zastopajo večinoma le kmečki in obrtni stan, volilci, zbrani na shodu slov. katol. del. društva v Žalcu izražajo svoje želje in prošnjo do njih, da naj pri obravnavah predlogov o preosnovi volilne pravice, davčne in obrtne postave, o pogodbi z Ogersko in drugih predlogov, tika-jočih se naših pravic in koristij, z vso odločnostjo brez ozira na klubove zaveze ali druge strankarske razmere, zastopajo zahteve kmečkega in obrtnega stanu«. Ta resolucija se z odobravanjem sprejme. — Drugi govornik g. Kač je govoril jako razumljivo o znižanju zemljiškega davka, pokazal kmetom, kako krivično se je ravnalo pri cenitvi zemljišča, ker je polje postavljeno v previsoki red; zato pa opominja vse kmete, naj se do majnika oglasijo pri občinskem uradu, kateri bo prav rad vsako pritožbo vzel na zapisnik. — H koncu se je gosp. podpredsednik v imenu društva zahvalil vsem, kateri so pri društvu sodelovali, opominjal, naj stari udje zvesti ostanejo in izrazil žejo, naj se tudi novi oglasijo. In videli smo, kako so v resnici vsi dobro misleči udeleženci letni donesek izročili g. blagajniku za slov. delavce, in tudi novi udje so pristopili. Pevci pa so delaysko pesem zapeli. Bog živi to mlado, pa vrlo delujoče društvo!

Iz Žalca. Dne 1. marca je imela tukajšnja rokodelska zadruga letno zborovanje in volitev novega predstojništva. Kako so se tukaj obnašali naši modrijani, me je kot tukajšnjega obrtnika sram razlagati. Vprašal bi jih le rad: Vi tukajšnji učenjaki, zakaj neki imamo pri tej zadrugi pravila. Preberite malo te pravila, po katerih bi se gotovo moralo predstojništvo zadruga ravnati, potem sodite, kako učenega načelnika in namestnika imate in kakšne ste volili. Pogledite le pri § 1. zadružnih pravil pod črko (b), ki se glasi: »Skrbi naj se zato, da se učenci v veri in nraavnem žitljenju izučijo« in videli boste kmalu, kako se skrbi zato, da se pravila zadruga izpolnujejo. Ne bom vas danes po imenu našteval, pa sram vas bodi, posebno vas tržane, ki ste volili in vpili popolnoma nepremišljeno kar tje v en dan. Prihodnjič

bodem objavil imena vseh tistih, ki bodo volili socijal-demokracijo, da se bodo videli pred celim svetom. Vam pa, ki ste vpili pri volitvi, da slabšega ne potrebujemo, boljšega pa ne dobimo, odgovorim na kratko, da slabšega ne maramo dobiti, boljših, poštenih, slovenskih, krščanskih obrtnikov pa imamo na izbiro.

Tukajšnji obrtnik.

Politika po svetu.

Živel vrhl Dunajčanje! Znano je, da je Badeni razpustil dunajski mestni zbor, ker je z ogromno večino vdrugič volil dr. Luegerja za župana, dasi v prvič ni bil potrjen. Dne 27. febr., 2. in 5. marca so bile vnovič volitve. Med tem časom so vlada in liberalci in judje vse poskusili, da bi vrgli krščanske socijaliste. Z judovskimi liberalci so se zvezali tudi socijalni demokratje in so zato, da bi preprečili krščanskim socijalistom zmago, postavili svoje lastne kandidate in sicer same judje: Adlerja, Ingwerja, Branda itd. Tu se je lepo pokazala vsa grda hinavščina socijalno-demokracijske stranke. Dunajsko krščansko ljudstvo si hoče pomagati iz groznih zanj, v katere so je omrežili liberalci in judje. Socijalni demokratje pa podajajo pri ti priliki roko tem najgorjim sovražnikom ljudskih pravic. Če se pri tacih dogodkih ne spametujejo naši zapeljani socijalisti, potem jim ni pomagati. Vsak, kedor le hoče, vidi tukaj, da je socijalnim demokratom samo zato, da vržejo ob tla Kristusovo vero in pomagajo judom do popolnega gospodstva nad kristjani. Vsa zedinjena sovražna četa, vsi milijoni, katere so potrošili pri shodih in pri volitvah, pa niso nič pomagali. Judovski liberalci in socijalni demokratje z njimi so padli še grje, nego pri prvih volitvah. V tretjem razredu so dobili krščanski socijalisti vseh 46 odbor-nikov; med njimi tudi dva duhovnika: dekana dr. Vizingerja in kapelana Lačko. Liberalci so se tolažili, da zmagajo v drugem razredu, češ v tretjem so samo nezobraženi, neumni ljudje; v drugem pa volijo uradniki in profesorji in v prvem hišniki in najimnitnejši volivci, torej bo drugače. Toda goljufali so se. V drugem razredu so dobili krščanski socijalisti — 32 odbornikov z mnogo večjo večino, nego vlani. Uradniki so pogumno v svojih uniformah nosili glasovnice za krščanske može na volišče. V prvem so dobili letos krščanski socijalisti celo 4 odbornike več, nego so jih imeli v lanskem letu. Izvoljenih je namreč 18 njihovih pristašev. Vsega skupaj imajo krščanski socijalisti 96 odbornikov, judovski liberalci pa samo 42 drago plačanih svojih kričačev v mestnem zboru. Zanimiva je bila volitev v tretjem razredu. Volilo jih je 45.249 in med njimi je bilo krščanskih socijalistov 33.538, liberalcev 9123 in socijalnih demokratov 1073. V drugem razredu so dobili krščanski socijalisti 11.072, socijalni demokratje ali bolje rečeno judovski socijalisti pa samo 387 glasov.

Večina v zastopu dunajskega mesta je torej krščanska. Bog daj, da bi prekrasni vzgled dunajskih volivcev vzbudil tudi po drugih mestih jednako krepko gibanje proti vsem sovražnikom ljudske sreče.

Državni zbor leze po svoji stari navadi dalje in vkljub dolgim govorom, ki jih spuščajo razni poslanci nima ničesar pokazati. Minister za poljedelstvo Ledebur je predložil poslancem načrt zakona za obvezne kmečke z druge. Kako in kje naj naj se ustanove, bodo odločevali deželni zbori. Vlada bo pa imela pri njih vodstvu prvo in zadnjo besedo. — Volivni odsek se posvetuje tako, da neizpremenjeno vsprejema Badenijsko predlogo. Večina kima in tako bodo res skimali njegov volivni zakon. Ljudstvo pa ne bo zadovoljno s takim skimanim spačkom in bo toliko časa klicalo in zahtevalo, dokler ne dobi svojih pravic. — Finančni minister je obljubil — nov davek na žganje in na pivo, da mu menda vsaj ne bo mogel očitati, da ničesar ne stori v korist — kapitalistom, ki se vselej veselo smejejo, ko se državni troški nakladajo na ramena ubozega ljudstva.

Dr. Anton Starčevič, voditelj hrvaške stranke prava je koncem prošlega meseca umrl v 73. letu svoje dobe. Odkar se je jel pečati s politikom, je vedno zahteval iste stvari: Hrvaška je neodvisna od Ogerske in neposredno občuje s svojim vladarjem. K Hrvaški spada tudi Dalmacija, Istra, Kranjsko, koroški in štajerski slovenski del in Bosna. Z največjo doslednostjo se je držal tega načela in se bojeval proti mažaronom in proti vsem tistim strankam, ki so kakorkoli zagovarjale dosedajno zvezo z Mažarji. Za svoje spise je bil tudi zaprt. Vrlega moža značajnosti se klanjamo tudi slovenski delavci.

Tepeni Lah! V Afriki, kamor so sli Lah! po krivicah jemat Abesincem rodno zemljo, so jo te dni skupili, da jo bodo pomnili. Abesinci so se jim ustavili. Preširni Krispi je hotel s silo zmagati. Poslal je v Afriko generala Baratieri-ja, da se maščuje nad kraljem Menelikom, ki ne pusti Lahom svoje države. Baratieri je napadel Abesince; ti so pa pobili ali ranili 12.000 mož, med njimi 190 častnikov in jih napodili tako, da so se se-le 135 kilometrov daleč od bojišča vstavili. Vojska je požrla že nad 100 milijonov lir in vsak dan stane blizu jednega milijona. Laško ljudstvo pa strada in proklinja Krispija, ki je toliko mož in mladeničev gnal s svojo oholostjo v gotovo smrt. Krispi je sedaj odstopil in pravijo, da je nevarno zbolel. Kralj je že izrekel, da misli odstopiti. Za Baratierijem je nastopil sedaj general Baldissera in med tem so domačini trdnjavo Kasalo, kjer imajo Lah! veliko posadko, obkolili, in torej jim preti nov hud poraz. L. 1870 so uropali Lah! papežu Rim in kričali slavo zedinjeni Italiji. Sedaj so odsluzili. Brez vojske, brez denarja, brez poštenja so ostali v najboljši dokaz, kako se maščuje krivica že na tem svetu.

Razvedrilo.

Judje in njihovi dobički.

2. Judovsko delovanje.

Javno življenje uredi žid tako, da mu prinaša tem več dobička.

Prav v ta namen mu služijo razna posojila, oderuštva, trgovina in podobni obrti, da si ga večkrat ne spozna vsakdo. Židovski zdravnik uporabi bolezen bližnjega v to, da si naleze na lahek način in hitro bogastva. Koliko židovskih advokatov je na sličen način obogatelo, je dovolj znano, posebno onemu, ki med njimi prebiva.

Zakaj mu služi časopis? Za dobiček. To je židovskemu vredniku vzor, da se vsaka vrstica mastno plača. Židovski žurnalista prodaja javno mnenje. Židovski list služi le koristim kapitalistov, od katerih zato pričakujejo visokih obrestij, da morejo lastniki lista ne samo dobro živeti, ampak tudi hitro bogateti. In da ni med različnimi židovskimi listi na Dunaju radi denarja, katerega zato dobivajo, vednega prepira, izvolili so si nepristranskega moža, ki deli sorazmerno med njo denar. Če dobi n. pr. »N. f. Presse« 25.000 gold., dobi najmanjši listič kakih 50 do 100 gold. Da pri tem delilec samega sebi ne pozabi, je umevno.

Tudi z obrtnijo ali kupčijo se peča žid le zato, ker pride na ta način preje do zaželjenega dobička. Radi tega se pri tem podjetju najraje poslužuje goljufive in sleparske, vse uničujoče konkurence.

Židovski trgovec nima nič lastnosti pravega trgovca, on se ne meni za trgovske koristi, njemu ni mar, da bi odprl trgovini nova pota za promet, ampak on gleda le na to, kako bi svoje blago spravil za obilen dobiček v denar in tako z njim kupovalca osleparil.

Zakaj gre v Trstu trgovina z inozemskimi deželami rakovo pot? Zato, ker ni podjetnih trgovcev, a toliko več borznih igralcev, kateri iščejo dobička v italijanskih rentah in akcijah »Lloydove družbe«. In zato je pač škoda za denar, katerega zmeče država za Trst, ker trgovina se ne bo povzpela, dokler bo v rokah židovskih trgovcev.

Kaki prijatelji denarja in dobička so židje, nam priča najbolj to, da so skoro vsi denarni zavodi v njihovih rokah. Židje so načelniki vsakovrstnih zavarovalnic, oni so vodje in nadzorniki hranilnic in menjalnic, židje bogatijo, sleparijo in odirajo ljudstvo pri različnih loterijah, posebno pa pri bankah. Banke so v Avstriji vzgojevališča oderuštva in igrališč.

Tudi v političnem življenju se gleda le na dobiček. Povsod, kamor se ozreš, vlada židovski egoizem, in le malokdo se zмени za splošni blagor. Država in družba podpirata le močnejšega; samo katoliška vera je še vneta za pravi splošni blagor.

Pri židih zastoj iščeš v javnem življenju, da bi se kdo zanimal za občno korist, toliko bolj za svoj žep. Hiša Rothschild zbira dobiček s severno in južno železnico, kjer odira ljudstvo z visokimi tarifi. Dunajska

konjska železnica je tudi v rokah žida milijonarja; avstrijska dunavska porobrodna družba in Lloyd v Trstu služi židovskemu kapitalu; pri vseh teh družbah zbirajo židje milijone, katere jim plačuje ubogo ljudstvo.

Najpripravnejše sredstvo, s katerim pridejo najpreje in najložje do velikega zaslužka, je drž. kredit. V vseh državah določujejo židje njih kredit. Brez njih se gotovo ne vzame nikjer na posodo. Pri tem oni brez truda in nevarnosti vtaknejo v svoje žepe na milijone ljudskega denarja. In oni, ki so toliko vneta za državo, kadar je treba dati cerkvi prostost, mislijo, da pri tem ne trpi njena veljavnost!

V tem leži moč kapitalizma, kateremu se mora tudi država klanjati. Tu naj prične socialna reforma svoje delo in če bo to moč razbila, bo skoro rešeno socialno vprašanje.

Z državnim kreditom obvladajo židovske privatne banke svojo produkcijo.

V najgrši luči se kaže židovski dobiček (podbitek) pri državnih vrednostnih papirjih in akcijah, ki dajo gradiva za borzne igre. Borza se ne zмени za pravo denarno vrednost, ampak ona je le novo sredstvo in nov vir za njihov dobiček. S slepenjem, goljufivimi obljubami in izkoriščanjem strastij znajo židovski spekulante kmalu privabiti dosti žrtev za svoje namene, katere potem gmotno in tudi moralno ugonobijo. Borza je vseučilišče hudobij, kajti s poštenimi sredstvi se malokdo zvede k borznim igram. In zato ni čudno, da je bila že večina borzijancev zaprta po ječah.

Zapeljavanje, in še celo zločinstvo služi židovskemu dobičku. Koliko sinov bogatih družin so že speljali na slaba pota, k nenravnemu življenju, da so začeli iskati sreče pri borznih igrah, v katerih so zapravili premoženje svojih starišev! Židje kupčujejo z deklicami, ter jih pošiljajo na Turško in v Aleksandrijo, in v južno Ameriko, da se duševno in telesno pogube. Ni dolgo časa, kar je hodil tudi pri nas po Krasu nek židovski agent — Švare po imenu — ter zbiral deklice za ta namen. Poneverjenje denarja, goljufija, oderuštvo, zatiranje i. t. d., take čednosti krasijo po največ žide. Da, tudi umora se ne bojijo, če morejo tako zadostiti svojemu pohlepu po dobičku. Kdor prebira dunajske časnike, so mu take reči vsakdanje berilo.

Posebno radi podkupujejo židje oblastnike zlasti višje, da morejo tem lažje brez kazni vršiti svoj nepošten posel. Ne samo na Ogerskem je podkupovanje uradnikov v navadi, ampak tudi drugod se to večkrat zgodi.

Tu se nepozna vestnosti, ne poštenosti, a še manj usmiljenja. Židu tudi vera ni sveta; tudi s to si služi denar. Za dobiček menja svojo vero, kjer in kolikorkrat mu ravno najbolj kaže. Ne davno je stal na Francoskem pred sodiščem mož, ki je spremenil osemkrat svojo vero. — Pri židih se čast meri po denarju. Tako dolgo si poštenjak, kateremu se je treba klanjati, dokler plačaš z denarjem, dasi si ga tu

pridobil z goljufijo, oderuštvo ali kakor si bodi. Iz tega sledi nujno njih brezvestnost in zatiranje kristijanov v javnem življenju popolno po njihovi razlagi sv. pisma, da smo kristijanje njih sužnji.

Posledice tega židovskega pohlepa po dobičku se kažejo povsod v človeški družbi. S svojim pogubnim delovanjem sejejo med ljudstvo bedo, revščino in nezadovoljnost, rušijo družabni red; da oni so gmotno in s tem tudi duševno pokvarili ne le posamezne stano-ve, ampak celo družbo.

Koliko skode so napravili židje avstrijski trgovini in obrtniji! — Avstro-ogerski trgovci so imeli nalogo pridobiti si Balkan, kamor bi razprodavali obrtniške izdelke. In res so jih avstrijski trgovci od začetka jako dobro razpečavali v balkanskih državah, kajti Avstrija je bila že od nekdaj na glasu, da dobro izdeluje razno lepoticje, svileno blago in vsakovrstno obleko, zato je naša država lahko tekmovala z Angleško in Nemčijo. — A danes so razmere drugačne. Na Balkanu imajo vsakega avstrijskega trgovca za žida; tudi poštenega trgovca sovražijo vsled židovskega trgovskega sistema in zato je vkljub ugodne lege Balkan izgubljen za avstrijsko trgovino. Židu ni toliko za pošteno trgovino, kakor za denar. On hoče kar najedenkrat obogateti; in da bo dobiček tem večji, začne prodajati ničvredno blago. Ljudje se pa kmalu naveličajo kupavati slabo blago za drag denar, zlasti če imajo boljšega na izbero. A žid se tudi zato ne zmeni. On hitro menja svojo trgovino, če vidi, da ne »nese« več tako dobro, dokler mu tudi tu ne spodleti. Denarja si sicer na tak način kmalu nabere, a s tem uniči poštenega trgovca.

Ravno tako je škodoval žid avstrijski trgovini tudi po drugih deželah: v Aziji in Afriki, kjer je spodrinilo avstrijsko blago nemško in angleško.

A s tem je vničil tudi obrtni stan. Če ne more trgovec več spečati blaga, čemu bi ga potem kupoval od obrtnika. Ta nima več dela, in ne zaslužka in revščina je tu. A če je tudi dosti dela, ne more pošten obrtnik več tako drago prodajati svojih izdelkov, kakor popreje ko ni bilo žida. Kajti žid slepari, kjer more; uporabi do pičice vse pomanjkljive postave, ponareja blago; goljufa pri meri in teži i. t. d. in zato ni čudno, da ne more obrtnik z njim konkurirati (tekmovati), ter pride na beraško palico.

Kako zna žid škodovati obrtnem stanu, pojasnuje ta-le dogodek: Dunajski čevlji so že dolgo let na dobrem glasu vsled svoje trpežnosti, ličnosti in cene, da se jako lahko razpečavajo.

To priliko je hitro uporabil žid Fränkl — ime je dobro znano —; napravi si v Mödlingu pri Dunaju tovarno za čevlje. Delavcev si nabere kmalu zadostno število, kateri so mu iz ostankov usnja in trdega papirja delali podplate, katere so drugi delavci vdela- vali v čevlje. Plačilo za tako delo so dobivali tako majhno, da so se komaj, komaj preživeli (40 do 60 kr. na dan). A kakšni so bili čevlji iz takega blaga, vsak lahko izpre-vidi. Če jih obuješ v dežju, precej odjenjajo podplati in se raztrgajo.

Res jih je jedenkrat poslal ta žid na Angleško, kjer jih je tudi razprodal, a drugokrat so mu jih že poslali nazaj. A kaj stori sedaj žid? — Ni mu bilo dosti, da je že s tem toliko škodil trgovcem in obrtnikom, poprosi še magistrat za dovoljenje, kar mu ta seveda dovoli, — da bi smel brez odškodnine odpreti po mestu prodajalnice za svoje čevlje, katere je potem ponujal po nizki ceni občinstvu na škodo domačih obrtnikov. Tako znajo židje! Taka je usoda slobodnih obrtnikov.

A kaj je še-le z onimi, ki so zgubili svojo prostost? Kajti po l. 1867., ko so se židje pri nas zjednačili z nami, so prišli celi stanovi rokodelcev, kakor krojači, čevljarji, mizarji i. t. d. v roke brezsrčnih židov. Slabše se jim godi, kakor nekdanjim njihovim sužnjem v starem zakonu, katerih so imeli v obilici bogati židje, in so jih prodajali kakor blago. Le-ti delajo kakor živina po noči in po dnevu, a ti komaj prislužijo, da morejo s silo preživeti sebe in svojo družino. In če katerikrat zastavi kdo v največji sili blago, katero je dobil od žida v izdelovanje, gorje mu! Žid ga zapodi iz službe in ga vrh tega da še zapreti, kot kazen za toliko goljufijo.

Še veliko slabše se godi delavcem, katerih karmrgoli po tovarnah in rudokopih i. t. d. Tu poglej posledico židovskega dobička!

Socijalni pogovori.

Stavka v Moravski Ostravi in v Karvinu. Na tisoče delavcev je ostavilo delo v velikih premogokopih ostravsko-karvinskih. Večina teh premogokopov spada Rotsildu in severni železnici, kjer ima Rotsild prvo besedo. Ubogi delavci si niso mogli drugače pomagati, nego da so ostavili delo. Pri tem pa moramo povdarjati, da nima pri teh premogokopih noben škof in noben opat in noben duhovnik ničesar opraviti. Socijalni demokratje, ki se vedno zaganjajo proti cerkvi, naj si ogledajo svoje judovske zatiravce in naj kedaj tudi proti njim prično stresati svoje zabavljice. Čudno je to: tolikokrat se danes vname taka stavka; a nikoli se ne čuje, da bi bili delavci na tak način morali iskati svojih pravic pri kakem škofu ali duhovnem redu. Velika večina delodajavcev pa, katerim se vstavlja delavci, je judovska. In vendar ne najdeš v »Arbeiterzeitung«, v »Eisenbahner«-ju in v njunem slovenskem prevodu, v »Delavcu« nobene besede proti judom, pač pa vse mrgoli v njih napadov na vero in cerkev. Socijalni demokratje, povejte nam no jedenkrat, koliko duhovnikov je n. pr. v upravnem svetu kake železnice, kake tvornice, koliko jih je lastnikov kake banke, koliko se jih vidi na borzi, koliko jih ima pri kakih rudoin premogokopih kako last? — Imenujte nam le jednega in zadovoljili se bomo! — Tega pa ne storite, ker ne morete! S tem, ko blatite duhovnike, zakrivate ravno najhujše sovražnike delavskega ljudstva, namreč judovske kapitaliste.

S studom se mora vsak obrniti od teh judovskih soc., kedor jih pozna. Ti, ki so zvezani z najhujšimi delavskimi izsesovavci, naj bi resili — delavce?! To je naravnost smešno! Za drugega se jim ne gre, nego da sprāvijo v svoje žepe zapeljanih delavcev krvavo prislužene groše in se smejejo zaslepljenim žrtvam, ki jim gredó tako rade na limanice.

Tudi pri delavskih stavgah gledajo socialno-demokratični voditelji samo na svoje dobičke. Zato opozarjamo vzlasti zagorske premogokope in sicer vse brez izjeme, tudi tiste, ki hodijo k Erjavcu poslušat ljubljanske pridigarje, naj se dobro premislijo, predno se spusté pod socialno-demokratičnim vodstvom v kako stavko. Dolžni smo to storiti, ker je naša naloga, braniti delo vsakemu izsesavanju. Ko je bila pred leti mizarska stavka v Ljubljani, so socialistični voditelji veselo popijali za delavcem namenjene denarje, delavci so pa stradali in trpeli.

Kovinskih delavcev v Lipskem stavka l. 1892 je stala 80 tisoč mark. Tega denarja je ostalo 56 tisoč v žepih brezvestnih socialističnih voditeljev. — V Floridsdorfu pri Dunaju je nedavno izginil blagajnik soc. dem. kovinarskega društva in ž njim je izginilo tudi 1800 gl. delavskega denarja. Vlansko leto je umrl na Dunaju blagajnik soc. dem. črkostavškega društva in po smrti se je videlo, da je goljufal društvo za 9000 gl. Pred kratkim je ubežal iz Frankfurta blagajnik soc. dem. kovinarskega društva in seboj je odnesel veliko svoto društvenega denarja. Zato pazite! Druga zmeta bi bila gorja od prve in kedor že noče pristopiti h kat. društvu, naj se vsaj moško odtrga od goljufivih judovskih soc.-demokratičnih voditeljev in njihovih nič boljših pomagačev!

Drobtine.

Kazinski shod. Prejeli smo tole pismo: Gospod vrednik! Na prigovarjanje svojih sodelavk želim v Vašem, nam priljubljenem »Glasniku« k zadnjemu ljudskemu shodu v kazini nekaj opazk objaviti. Že v kazini smo zvedele, da bode iz prihodnje »lešerbe« — Delavca — srdito olje na ljubljanske »trejalke« lilo, kajti one so že naprej po tovarnah govorile (?), da bodo šle v kazino nered delati. Zdaj je pa vprašanje: je li to resnica? kdo je to slišal? od nas ni nobena tega nič vedela! Če hočejo soc. demokratje vedeti resnico, jim na vsa usta povemo, da smo se ravno nasprotno zmenile, namreč, da bodedo prav pazljivo poslušale, da uvidimo, če znajo soc. demokratje res tudi kaj pametnega povedati, kajti, v njihovem glasilu — Delavcu — se najde redko kdaj kaj takega, ki bi bilo vredno moškega značaja; pač pa je v njem vedno kopica zabavljic, katerih bi se vsak poulični pobalin sramoval. Pa — vzemimo —, da bi me res to nameravale (namreč »kraval« delati), kamenja in revolverjev pa le nismo v žepih s seboj prinesle, kakor smo to od nasprotnne strani slišale! — Ko smo prišle v kazino, jeli so si redarji z rudečimi trakovi namežikavati, in eden izmed njih je bil tako »pobožen«, da nam

je rekel: »rajši bi bile šle v cerkev!« samo zato, da bi se z njimi pregovarjale, da bi potem lahko rekli, da smo se prišle prepirat. Vpili so: »zdaj pa nobena več notri, jih je že zadosti«. (Mimogredé moram opomniti soc. demokrate, naj drugikrat na plakatih določijo, kdo sme na shod in kdo ne; nikar pa naj ne pišejo »ljudski shod!« Zdaj pa še par vrstic o soc. dem. nedoslednosti. Brozovič je v svojem govoru za splošno volilno pravico povdarjal, da se mora tudi nam ženskam dati volilna pravica in opravičenost te svoje zahteve je z dokazi podprl. Komaj par minutic potem je pa že njegov sodrug K. klical: »Ženske nimajo o tem nikakega pojma, in ne vedó za kaj se gre!«. In ko se je predsednik shoda sodrug g. Kordelič sklepno zahvaljeval za lepi red, je tako nekako pomilovalno po nas katol. delavkah kazaje rekel: »Te so pa tako le zato prišle, da bi nered delale!«. Me, kot zavedne delavke si dovoljujemo k temu sledečo opazko dostaviti: Če je dokazano, (?) da nimamo pojma o volitvah in sploh o politiki, čemu se pa potem trudite za našo volilno pravico? Se li ne bojite, da bi me taiste v zlo ne rabile? Naj bi vendar pomislili, kako bi se lahko zgodilo, da bi ravno ob času volitev kak komedijant na javnem trgu našo pozornost na opice obrnil, in me bi tisto, ki bi najbolje streljala in najlepše plesala, za svojega poslanca izvolile, misleč si: če se je iz opice razvil človek z razumom, naj se razvije še dober poslanec iz nje! Toraj pozor! — Gospodu Kordeliču pa svetujemo, naj drugikrat previdnejše govori, da mu ne bo treba tako otročje besede »snesti«, kakor jo je v kazini. Rekel je namreč, ko ga je ena izmed nas opomnila, da ni resnica, kar je govoril, in da naj dokaže, če nismo bile ves čas mirne — »saj nisem vam rekel; rekel sem tistim, ki jih niso notri pustili!«. Gosp. Kordelič, ali res ne veste, da so ušesa vedno pri glavi? — Od nasprotnne strani se mnogokrat sliši, da so kršč. soc. surovi itd. Zato pa sklepno evo en slučaj, da bodo bralci »Glasnika« sami sodili, na kateri strani je surovost. V neki gostilni imele sve z mojo tovarišico opravek. V gostilni so sedeli krog ene mize sami soc. demokratje, kateri so se pri najinem ustupu vsi hkrati spogledali. Eden izmed njih — nama popolnoma neznan — vstane, se prav po domače pred nama razkorači ter pravi: »Jaz sem soc. demokrat«. Jaz pogledam krog sebe, kdo ga je kaj vprašal, on pa nadaljuje: »ali niste neumne, ker se pustite farjem za nos voditi, ker so sami goljufi, sleparji, ničvredni ljudje itd.« Pri tem se je pa tako čudno vil pred menoj in duhovnike oponašal, kakor da je brez pameti. Skakal in mahal je z rokama tako, da bi se ga bila gotovo bala, da ni bil tak prtilikavec, da bi ga vrh glave lahko vgriznila! Ko se ploha psovka izlije, mu rečem: »Če hočete da vam verujem, dajte mi za vse to temeljitih dokazov!«. A mesto teh ponavljal je zopet prejšne budalosti. Na vprašanje: »Ali se ne bojite Boga in za svojo dušo?« mi odgovori: »Boga ni, duše pa tudi ne; saj je še niso v nobenem telesu našli!«. Jaz ga nato opomnim, da tudi misli še niso nikoli našli, da jih še nihče videl ni, pa jih vendar ne more nikdo tajiti, on pa je ponavljal svojo pesem, do pametne besede se pa

ni dalo priti. Vpil je: »Trojalke in farji ste vsi enaki, zato pa vkup držite!« Vsi njegovi sodrugi so se pa smejali, kot bi jim šlo za stavo. Nato bi si usojala vprašati, če se soc. demokratom ne zdi najvišja stopinja surovosti tujega človeka brez vzroka napasti in ga psovati? Če napredno pravavarstveno in izobraževalno društvo tako oliko goji, bi se beseda »izobraževalno« pač smela izpustiti. Delavka.

Poslanec Klun in tobačne tovarne. Dne 9. t. m. se je obravnavalo v državnem zboru poglavje proračuna za finančno ministerstvo, ki mej drugim posebno zanima poslovdje, paznike in delavce v tobačnih tovarnah. Pri razpravi o poglavju »tobak« je poslanec Klun, kakor nam je bil svojedobno obljubil, s toplimi besedami priporočal vladi tovarniško osebje ter živo slikal mnogotere nedostatke gledé pokojnine, plače in zdravstvenih naprav. Pred vsem je zahteval, naj se vsi tovarniški pazniki, kolikor jih je še sedaj pri raznih tovarnah, definitivno nastavijo kot poslovdje, onim pa, ki nikakor niso zmožni za to mesto, naj se določi taka pokojnina, da se bodo mogli preživeti na svoja stara leta. Za prve, kakor tudi za delavce, je odločno zahteval povišanje plače in sicer primerno za dotične krajevne razmere, v katerih se nahajajo delavci jedne ali druge tovarne. Konečno je navajal gledé državne skrbi za ostarele delavce vse one nedostatke, kateri so se navedli v prošnji na državni zbor, ki se je koncem l. l. odposlala. Kot poročevalec se slednjič zahvali vsem poslancem, ki so se potegnili za zboljšanje stanu delavcev v tobačnih tovarnah, ter predlaga resolucijo gledé nastavljenja paznikov, povišanja sedanjih pokojnin ter delavskih plač in zdravstvenih naprav po tovarnah. Omenjena resolucija se je vsprejela z veliko večino. Bog daj, da se že v tekočem letu izvede, kar je vsprejela zbornica in česar delavci tako krvavo potrebujejo.

Slovenski zidarji, dajmo si očale na nos in oglejmo si laške zidarje, katere vsi hvalijo, in pri tem nas domačine zaničujejo. Pravijo nam, da smo pijanci, da ne znamo delati in še dosti drugih nerodnosti nam očitajo. Nato prav lahko odgovarjamo. Znanih nam je zelo mnogo dokazov, ki govoré drugače, kakor se splošno sodi o nas in o Lahih. Bilo je vlanskega leta. Pri bratih Kosler je delal neki laški zidar Žakomo N. tri štedilna ognjišča, katera so morali domači zidarji podreti in na novo sezidati. Ravno ta Žakomo je služil po leti po 2 gld. na dan, pa je vse sproti zapil in zajedel. Po dokončanem zidarskem delu je ostal blizo 10 gld. dolžan gospodarju, kjer je stanoval. Dobri gospodar L. strojevodja na državni železnici se je s tem tolažil, da mu bo spomladi povrnil, ko bo spet kaj zaslužil. Letos meseca januarija se nekoč zgrudi Žakomo nezavesten v sobi na tla. Gospodarjeva žena se silno prestraši in ga začne tresti in z vodo močiti tako dolgo, da zopet zavesten postane in ga vpraša: »Žakomo, ako hočete, vam grem po duhovnika, da vas z Bogom sprevidijo.« Nad 60 let stari mož ji osorno odgovori: »Molčite mi o duhovnikih!« Od tistega časa ga ni marala več imeti; v 6 mesecih, kar je bil pri nji v stanovanju, ga ni nobenkrat videla iti v cerkev, pač pa

brezštevilkokrat v gostilno. Ta Žakomo je imel tovariša, kateri tudi ni bil dosti boljši od njega, samo mlajši je bil, 22 let star, po imenu Evgen, po rokodelstvu mizarški pomočnik. Žakomo ga je spravljal vedno seboj in voznino, ki mu jo je mati poslala za dot domu v Pulo, sta skupno zapila. Za tri tedne se je Evgenova mati sama pripeljala sem in je jokajoč cel dan iskala svojega sina v Ljubljani in po Šiški, predno ga je dobila. — Tega ne pripovedujem iz družega vzroka, nego zato, da bi pokazal, kako nespametni so tisti, ki nad vse povzdigujejo Lahe in zaničujejo domačine. Splošno lahko rečem brez pomisleka, da bomo slovenski zidarji še hujsi reveži, nego smo sedaj, če se bomo učili od laških zidarjev svojega dela, ali vere in življenja po nji. J. Z.

Iz Zagorja. V soboto zjutraj t. j. 7. suša se je v jami ponesrečil premogar Tomaž Sirk, čvrst in navdušen ud naše katol. del. družbe. Nekoliko preveč zaupajočemu na svojo spretnost vsula se je zemlja na glavo in hrbet ter ga z vso silo upognila in zlomila nekoliko reber. Bil je previden s sv. zakramenti, a upanje je, da ozdravi, kar želimo vsi delavci. Martin Drnovšku, ki si je pred petimi tedni zlomil nogo in rebra tudi v jami, se je zdatno zboljšalo. — O razmerah pri novem strokovnem društvu za steklobrusce, zinem v prihodnjem nekoliko besedij.

Žrtve novodobnega malika. Od leta 1890—1894 je bilo po raznih obrtnih podjetjih, po izkazu obrtnih nadzornikov 3000 delavcev vsmrtenih, ter 133.000 poškodovanih. Vsmrti pustili so 1548 vdov in 2830 sirot. To je velikanska žrtev, katero zahteva od ljudstva nikdar nasičeni kapital, v prospeh svojih žakljev in verthajmeric. Kadar se gre za pravice delavcev, pa ta požrešni moloh napenja vse svoje sile, da zabrani ali vsaj ovira vresničenje opravičenih zahtev delavcev. Delavci! Zapomnimo si, da smo mi armada, stoječa v bojnih vrstah velikega obrta, ter da nam ta velika industrija ne priznava naših zaslug niti ne vposteva naših potreb. Žrtvovati moramo svoje življenje in zdravje, zato, da morejo nekateri brezskrbno živeti. Združimo se in otresimo potem suženjski jarem, ki nas žuli do kosti!

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24-3

Preč. duhovščini in občinstvu se priporočam v izdelovanje vsakovrstne obleke po nizki ceni z dobro postrežbo

Fran Pavšner

krojač

24-5

Valvazorjev trg šte. 4

v Ljubljani.

Prihodnja številka Glasnika izide 26. marcija.